

СИЛАБУС

«ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Тип	обов'язкова	
Рівень вищої освіти	Перший (магістерський)	
Рік навчання	денна форма	заочна форма
	1	1
Семестр	денна форма	заочна форма
	2	2
Кількість кредитів	5	
Мова викладання	українська	

Викладачі	к.е.н., доцент Коцюрубенко Г. М. – проведення лекцій та семінарів
Контактна інформація	http://oneu.edu.ua/kotsyurubenko-ganna-mikolayivna/

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Вивчимо	Програма навчальної дисципліни передбачає формування у студентів поглибленого системного розуміння механізмів функціонування публічних фінансів у контексті забезпечення цілей сталого розвитку, кліматичної трансформації та системних екологічних і соціальних викликів. Вивчення курсу дозволить опанувати інструменти «зеленого» бюджетування, декарбонізації та екологічного оподаткування, випуску суверенних і муніципальних стійких облігацій, структурування проєктів публічно-приватного партнерства та розробки стратегій залучення міжнародного кліматичного й відновлювального фінансування. Особлива увага приділяється практичним аспектам оцінки фінансових ризиків, аудиту ефективності за стандартами INTOSAI та підвищенню фінансової спроможності територіальних громад.
Навчимось	ПРН01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПРН02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування

	<p>ПРН03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.</p> <p>ПРН04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку</p> <p>ПРН06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.</p> <p>ПРН08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку і управляти ними.</p> <p>ПРН12. Обґрунтовувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування, фондового ринку та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.</p>		
Кількість годин за видами занять	<i>Види занять</i>	<i>Денна форма</i>	<i>Заочна форма</i>
	Лекції	12	8
	Практичні заняття	34	8
	Індивідуально-консультаційна робота	10	10
	Самостійна робота	94	124
	УСЬОГО:	150	150
Методи викладання	Проблемні лекції, індивідуальні та групові завдання, проведення розрахунків.		
Пререквізити	Базові знання з навчальних дисциплін: «Фінанси», «Фінансова система».		

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМА	ЗМІСТ
Тема 1. Стратегічне управління публічними фінансами в умовах глобальних трансформацій	Концептуальні засади та еволюція парадигми публічних фінансів у ХХІ столітті. Вплив глобальних кліматичних викликів, декарбонізації та геополітичних трансформацій на фіскальну архітектуру держав. Європейський зелений курс та Стратегія сталого фінансування ЄС: імплементація в систему публічних фінансів України. Інтеграція Цілей сталого розвитку (ЦСР ООН до 2030 року) у національні стратегії, державні цільові програми та середньострокове фінансове планування. Інституційні засади та інструменти забезпечення макроекономічної стабільності й довгострокової фіскальної стійкості.
Тема 2. Фіскальна політика та середньострокове бюджетне планування	Середньострокове бюджетне планування (MTBF) як інструмент стратегічного розподілу публічних ресурсів. Антициклічне та дискреційне фіскальне регулювання в умовах макроекономічної турбулентності. Бюджетні правила та кількісні обмеження: міжнародні стандарти й українська практика. Стрес-тестування та моделювання фіскальних і бюджетних ризиків. Взаємодія фіскальної та монетарної політики у забезпеченні макроекономічного зростання та фінансової стабільності.

Тема 3. Методологія «зеленого» бюджетування та бюджетний моніторинг	<p>Світові стандарти та орієнтири OECD, IMF та ЄС щодо впровадження інструментів «зеленого» бюджетування. Методологія маркування бюджетних видатків: ідентифікація екологічних, кліматичних та соціально спрямованих видатків. Оцінка екологічної та соціальної ефективності бюджетних програм. Застосування оцінки впливу бюджетної політики на довкілля. Прозорість бюджетного процесу, відкриті фінансові дані та залучення громадянського суспільства й стейкхолдерів.</p>
Тема 4. Трансформація податкових систем: декарбонізація, ESG-критерії та міжнародні стандарти	<p>Фіскальний потенціал екологічного оподаткування: податок на викиди вуглецю, плата за природокористування, відходи та ресурси. Механізм прикордонного вуглецевого коригування (CBAM) ЄС: правові, економічні та бюджетні наслідки для України та міжнародної торгівлі. Податкове стимулювання ESG-інвестицій, екологічно відповідального бізнесу, енергоефективності та технологічних інновацій. Реформування податкової системи в контексті протидії розмиванню оподатковуваної. Моделювання впливу податкових трансформацій на публічні доходи та поведінку економічних агентів.</p>
Тема 5. Управління публічним боргом та ринок стійких фінансових інструментів	<p>Правові та організаційні основи місцевого самоврядування. Суть теорії природних прав громади, приклади країн, де вона домінувала. Суть державної теорії місцевого самоврядування, приклади країн, де вона домінувала. Суть теорії суспільно-господарського самоврядування, приклади країн, де вона домінувала. Основні положення Європейської Хартії місцевого самоврядування, Всесвітньої Декларації місцевого самоврядування та інших міжнародних документів. Напрямки реформування систем міжбюджетних відносин в розвинутих країнах. Моделі побудови міжбюджетних відносин, їх характеристика. Нормативна та позитивна теорії бюджетного федералізму. Принципи розподілу повноважень між рівнями влади. Рівень видатків місцевих бюджетів в видатках консолідованого бюджету розвинутих країн. Тенденції розподілу основних видів видатків між рівнями бюджетної системи. Розподіл видатків місцевої влади на обов'язкові та необов'язкові. Рівень розподілу доходів між бюджетами в зарубіжних країнах. Позитивний іноземний досвід щодо посилення фінансової автономії органів місцевого самоврядування. Зарубіжний досвід фінансового вирівнювання. Форми та методи фінансового вирівнювання. Механізм надання прямих міжбюджетних трансфертів. Досвід фінансового вирівнювання в Японії, Німеччині, Російській Федерації, США.</p>
Тема 6. Інституційні механізми публічно-приватного партнерства та змішане фінансування	<p>Структурування проєктів публічно-приватного партнерств у сфері критичної інфраструктури, енергетики, транспорту та охорони здоров'я. Концепція та інструменти: поєднання пільгового капіталу МФО, державних гарантій та приватного інвестиційного капіталу. Управління квазіфіскальними ризиками, прямими та умовними зобов'язаннями держави у проєктах ППП. Моделі оцінки ризиків та розподілу відповідальності між публічним і приватним секторами. Інституційне середовище та роль спеціалізованих державних агенцій у залученні приватних інвестицій.</p>

Тема 7. Фінансування людського капіталу, соціальна інклюзія та гендерно-орієнто ване бюджетування	<p>Стратегічні публічні інвестиції в охорону здоров'я, освіту, науку та людський капітал як засада довгострокового розвитку. Застосування методології гендерно-орієнтованого бюджетування на національному та місцевому рівнях. Фінансово-бюджетні інструменти адресної соціальної підтримки, скорочення бідності та соціальної нерівності. Фінансування активних програм зайнятості, інклюзії та перекваліфікації кадрів у контексті технологічної трансформації. Оцінка соціальної віддачі від публічних інвестицій.</p>
Тема 8. Архітектура міжнародного кліматичного та відновлювального фінансування	<p>Структура та функціонування глобальної архітектури кліматичного фінансування: Зелений кліматичний фонд, Глобальний екологічний фонд. Роль Багатосторонніх банків розвитку (Світовий банк, ЄІБ, ЄБРР) та двосторонніх донорських організацій у фінансуванні трансформацій. Моделі залучення грантового, пільгового та кредитного капіталу для реалізації масштабних екологічних та інфраструктурних проєктів. Фінансові інструменти та архітектура повоєнного відновлення, відбудови та модернізації України. Ризик-менеджмент та страхування воєнно-політичних ризиків для залучення міжнародних інвестицій.</p>
Тема 9. Субнаціональні публічні фінанси та фінансова спроможність територій	<p>Фінансова децентралізація: зміцнення фіскальної автономії та власної доходної бази місцевих бюджетів. Міжбюджетні відносини, фінансове вирівнювання та системи державних трансфертів для забезпечення збалансованого просторового розвитку. Випуск муніципальних облігацій, субнаціональні запозичення та залучення інвестицій територіальними громадами. Партисипативне (громадське) бюджетування, залучення жителів до ухвалення бюджетних рішень та локальні соціальні ініціативи. Моніторинг та оцінка фінансової стійкості й інвестиційної привабливості органів місцевого самоврядування.</p>
Тема 10. Державний фінансовий аудит, контролінг та прозорість у публічному секторі	<p>Методологія проведення аудиту ефективності використання публічних коштів за міжнародними стандартами INTOSAI. Роль вищих органів аудиту (Рахункова палата) у моніторингу досягнення стратегічних цілей та ефективності екологічних видатків. Внутрішній фінансовий контроль та контролінг у системі розпорядників бюджетних коштів. Цифровізація публічних фінансів та використання AI і Big Data для виявлення фінансових порушень. Антикорупційні механізми, прозорість та забезпечення громадського контролю за цільовим використанням публічних ресурсів.</p>

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

1. Фінансові деривативи: конспект лекцій / укладачі: В. М. Боронос, П. М. Рубанов, О. В. Зайцев, С. В. Похилько. – Суми: Сумський державний університет, 2021. – 129 с
2. Управління фінансовими активами Навч. посіб. / Гаватюк Л.С., Юрій Е.О., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я. - Чернівці, 2021. - 170 с.
https://www.business-inform.net/article/?year=2024&abstract=2024_9_0_550_550
3. Слав'юк Н. Р. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ: НаУКМА, 2022. – 206 с.

4. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини : навч. посіб./ Луніна І. О., Бондарук Т. Г.
Київ : ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Загальна політика	Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі заняття згідно з розкладом. Дотримуватися етики поведінки. Працювати з навчальною літературою, з літературою на електронних носіях та в інтернеті. У разі пропуску лекційних занять проводиться усна співбесіда за темою. Відпрацьовувати практичні заняття. Виконати індивідуальне завдання.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів за неповажною причиною, не зараховуються.
Політика щодо академічної доброчесності	Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату й допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше ніж 20 %. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

ОЦІНЮВАННЯ

(форма контролю – іспит)

Нарахування балів		
Види робіт	Бали	
	денна	заочна
<i>Обов'язкові</i>		
Активність на заняттях	10	5
Контрольні заходи	20	10
<i>Вибіркові</i>		
- пошуково-аналітична робота	15	5
- науково-дослідна робота	15	10
Усього за результатами поточного контролю	60	30
Підсумковий контроль – іспит	40	70
Усього	100	100